

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ КРАЇНИ

***СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ***

С.Я. Цимбалюк

ІРПІНЬ 2016

ЗМІСТ

1. МІСІЯ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ	3
2. СТРУКТУРА І УПРАВЛІННЯ НБ УДФСУ	5
3. ПРІОРИТЕТИ І НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ НБ	6
4. СТРАТЕГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	8

В основу стратегії розвитку Наукової бібліотеки УДФСУ покладені основні завдання, сформовані у Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року, прийнятої Кабінетом міністрів України у 2016 «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», реалізація якої передбачає інтенсивний розвиток української інформаційно-бібліотечної галузі відповідно до сучасних міжнародних стандартів та Стратегію розвитку бібліотек провідних вишів України (зокрема бібліотеки НТУУ «КПІ»).

Стратегічну ідею та напрями визначають: навчання на основі досліджень, впровадження інноваційних досліджень у бізнес, виробництво та академічна добросовісність – як ключову роль в освітньому та науковому процесі.

1. МІСІЯ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Бібліотека – це місце, де народжуються нові ідеї, де народжуються нові знання.

Візія:

1. Підвищення рівня і якості бібліотечно-інформаційного обслуговування навчального процесу, наукової та інноваційної діяльності.

2. Створення єдиного інформаційно-комунікативного середовища Університету.

3. Інтеграція бібліотечних ресурсів у світову мережу освітніх послуг і наукових комунікацій.

Місія:

Задля інтегрування УДФСУ в світовий науково-освітній простір необхідно:

- створити і розвивати для дослідників університету середовище, що сприяє дослідженню, навчанню та викладанню, через якісний інформаційний супровід, сервісність та комфортний фізичний і віртуальний простір;

- сприяти цілісному розвитку гармонійної особистості, забезпеченню її навчальних, наукових, культурних потреб шляхом створення сучасного бібліотечно-інформаційного освітнього середовища Університету.

Стратегічна мета:

формування для дослідників університету (ПВС, аспірантів, докторантів, студентів, курсантів) інноваційного освітньо-науково-культурного центру у освітньому просторі університету та максимальне сприяння розвитку творчих ініціативу рамках реалізації освітніх, наукових і міжнародних програм університету.

У процесі реалізації місії гавізіїНБ УДФСУ необхідно:

- забезпечити стійкий і поступальний прогрес бібліотеки на основі поступових перетворень та нової стратегії, орієнтованої на інноваційнийкомфортний, технічно обладнаний інформаційно-інтелектуальний центр для отримання будь-якої інформації для задоволення сучасних освітніх та інтелектуальних потреб особистості, що сприятиме економічному, соціальному і духовному розвитку української нації;

- послідовно підвищувати якість надання послуг і максимально повний спектр доступу до інформаційних ресурсів на різних носіях;

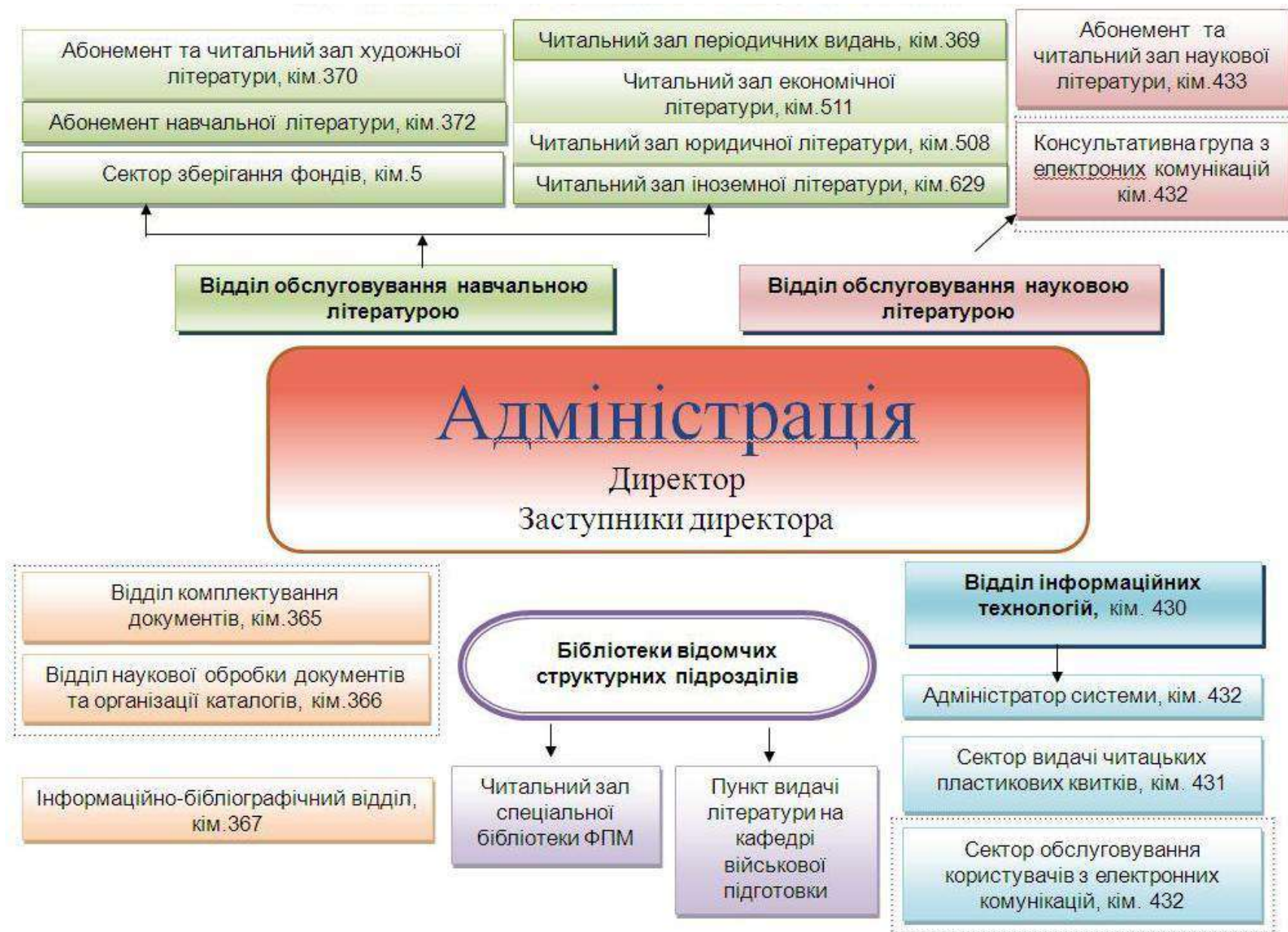
- забезпечити вільний доступ до інформації, достовірність якої адмініструється програмними продуктами та кваліфікованим персоналом;

- реалізувати соціокультурний аспект діяльності бібліотеки, що передбачає направленість на створення духовних цінностей, їх відтворення та збереження;
- забезпечити сучасного користувача (представника цифрового покоління), який сьогодні перетворюється на «віддаленого користувача», коли відбувається глобальне відчуження аудиторії від книги, привабливою атмосферою затишку, безконфліктності, креативності та інформаційної толерантності;
- сприяти розширенню цифрового архіву наукових праць університету та їх інтеграції в глобальний простір наукових комунікацій;
- забезпечити професорсько-викладацькому складу, студентам, курсантам, аспірантам, докторантам всі необхідні умови для ведення ефективної наукової роботи, отримання якісної освіти, розвитку в них умінь роботи в інформаційно-комунікативному середовищі;
- налагодити партнерство задля інновацій та обміну кращими практиками;
- розширити можливості надання інформаційних послуг шляхом створення колекцій оцифрованих документів;
- продовжити вдосконалення структури бібліотеки;
- підвищити ефективність використання площ шляхом використання їх для проведення круглих столів, наукових семінарів, виховних, просвітницьких та інших заходів університету;
- допомагати зберегти державну і суспільну оцінку університету, як вищого навчального закладу з ефективним менеджментом, який динамічно розвивається і надає освітні послуги належної якості.

Світові тренди, які впливатимуть на розвиток Бібліотеки у найближчі п'ять років:

Відкрита наука (OpenScience) – рух, мета якого зробити наукові дослідження, наукові дані та їхнє поширення доступними для всіх рівнів зацікавленого суспільства, як для любителів, так і для професіоналів. Включає в себе такі заходи, як публікації відкритих досліджень (OpenResearch), компанії на підтримку відкритого доступу (Open Access), стимулювання вчених до використання «науки з відкритим блокнотом» (OpenNotebookScience), і загалом полегшення публікації та обігу наукового знання. Основні принципи відкритої науки: відкриті дані (OpenData), відкриті джерела (OpenSource), відкрита методологія (OpenMethodology), відкрите рецензування (OpenPeerReview), відкритий доступ (Open Access), відкриті освітні ресурси (OpenEducationalResources).

2. СТРУКТУРА І УПРАВЛІННЯ НБ УДФСУ

3. ПРІОРИТЕТИ І НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ НБ

Результати SWOT-аналізу діяльності наукової бібліотеки в сучасних умовах:

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<p>1.Затребуваність фонду бібліотеки для надання освітніх послуг, забезпечення науково-дослідної та культурно-виховної роботи.</p> <p>2.Відповідність ліцензійним умовам наявної кількості площ та посадкових місць у читальних залах бібліотеки, абонементів та переліку фахових періодичних видань.</p> <p>3.Достатній, мобільний та готовий до навчання кадровий потенціал для проведення необхідних змін у бібліотечній роботі при реформуванні освітніх послуг в університеті.</p> <p>4.Досвід напрацювання у комп'ютерній програмі модуля тематико-топологічний план (ТТП), що дозволяє проводити аналіз та визначати рівень забезпеченості навчальних дисциплін літературою.</p> <p>5.Досвід організації комунікативних заходів (семінари-тренінги для викладачів та студентів з використання ресурсного потенціалу бібліотеки).</p> <p>6.Досвід виконання науково-дослідної роботи (участь у конференціях, семінарах, круглих столах; розробка Біобібліографічних покажчиків та започаткування Бібліографічного покажчика дисертацій захищених в університеті).</p> <p>7.Досвід проведення культурно-масових заходів (зустрічі з письменниками, композиторами, художниками тощо.)</p>	<p>1. Загальна кількість назв і примірників, які щороку долучаються до фонду, є недостатньою.</p> <p>2. Більше половини нових надходжень – дарунки, решта – заміна загубленої літератури та публікації, видані університетським видавничим центром.</p> <p>3. Не надходять іноземні видання.</p> <p>4. Не передплачуються бази даних наукових ресурсів для якісного інформаційного забезпечення навчального та наукового процесів.</p> <p>5. Бібліотека має недостатньо сильну позицію в університеті. Однак протягом останніх 2 років ця ситуація змінюється, завдяки поживленню роботи зоцифрування документів та підтримку і супровід фахівцями Бібліотеки проекту iRNUDPSU.</p> <p>6. Недостатня кількість Інтернет-місць та площ WI-FI-зон для дослідників.</p> <p>7. Відсутність мережі читальних залах для створення АРМ бібліотекарів.</p> <p>8. Для розвитку ініціатив з формування електронних колекцій і забезпечення доступу до них засобами АБІС «УФД-Бібліотека» необхідне оновлення програмного забезпечення та модернізація обладнання.</p> <p>9. Для створення комфортних умов для користувачів та працівників необхідний редизайн приміщень, який відобразить сучасну філософію бібліотек: відкритість, прозорість, зручність.</p>

МОЖЛИВОСТІ	РИЗИКИ, НЕБЕЗПЕКИ, ЗАГРОЗИ
<p>1. Створення комфортного фізичного середовища.</p> <p>2. Створення комфортного віртуального середовища.</p> <p>3. Реалізація релевантного обслуговування наших користувачів у зручний для них час, будь-де і необхідною інформацією.</p> <p>4. Формування актуальної колекції інформаційних ресурсів на різних носіях.</p> <p>5. Підписання угод про співпрацю з іноземними вузівськими бібліотеками.</p> <p>6. Ефективна комунікація між бібліотекарями, бібліотекарями викладачами кафедр, адміністрацією інститутів, ректоратом та іншими структурами.</p> <p>7. Можливості отримання додаткової заробітної плати бібліотекарями шляхом здійснення проектової та грантової діяльності.</p>	<p>1. Нестабільність економічної ситуації в Україні, зменшення фінансування (як результат дефіцит підручників, монографій, словників, довідників та зменшення переліку назв періодичних видань, що негативно впливає на науково-дослідну роботу дослідників).</p> <p>2. Фізично зношене і морально застаріле комп'ютерне і спеціальне обладнання та їх програмне забезпечення унеможливають ефективне «перезавантаження» процесів та їх максимальну автоматизацію(використання ліцензійного програмного забезпечення: операційні системи, прикладні програми, бази даних, системи безпеки тощо).</p> <p>3. Зменшення контингенту (у т.ч. на заочній формі навчання), що призводить до зменшення читачів та зміни категорії бібліотеки.</p> <p>4. Недосконала система підвищення кваліфікації та система мотивації персоналу, яку необхідно спрямовувати на сервісність і персональний розвиток.</p>

У рамках визначення основних пріоритетів та програм удосконалення діяльності Бібліотеки необхідно:

- реалізувати програму підготовки кадрів вищої кваліфікації з числа наявного складу співробітників бібліотеки;
- проводити активну кадрову політику, спрямовану на оновлення колективу бібліотеки, згідно з вимогами (професійна освіта, публікація статей з бібліотечної справи, комунікабельність, лідерство – головна вимога: бажання професійно зростати та вдосконалюватися);
- запровадити в практику обов'язкове підвищення кваліфікації (не менше 1 разу на 3 роки);
- надавати всебічну підтримку молодим перспективним бібліотекарям;
- розвивати співробітництво з провідними зарубіжними вузівськими бібліотеками (є досвід роботи з бібліотекою Латвійського університету);
- розробити систему заохочення кращих бібліотекарів;
- всебічно розвивати активні методи самоосвіти, спрямовані на формування загальнокультурних і професійних компетенцій, ширше використовувати можливості вивчення культурної спадщини;
- забезпечити високий ступінь задоволеності дослідників наданими послугами з доступу до інформації;
- практикувати щорічні опитування користувачів (дослідників) з метою виявлення ступеня їхньої задоволеності отриманими послугами;
- продовжити комплектування бібліотечно-інформаційного фонду необхідними навчальними матеріалами, науковими виданнями. Повною мірою реалізувати вимоги державних освітніх стандартів у частині доступу до електронно-

бібліотечної системи, що містить електронні колекції документів з різних галузей наукових досліджень;

- сприяти створенню єдиного інформаційно-комунікаційного середовища для викладачів, співробітників інституту;
- проводити активну роботу для забезпечення на території бібліотеки 100% бездротовий доступ до Інтернету;
- активізувати процеси колоборації (співробітництва): бібліотекарі – кафедри (інститути, структурні підрозділи), співпраця у міжбібліотечному українському та зарубіжному міжвузівському середовищі.

4. СТРАТЕГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

СТРАТЕГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ

Напрям 1. Підвищення якості підтримки дослідницької діяльності, навчання та викладання.

Знаходячись у центрі наукової комунікації університету, НБ включена в усі етапи дослідження, навчання та викладання і допомагає організувати роботу досліднику (викладачу, аспіранту, докторанту, студенту) таким чином, щоб із мінімальними затратами ресурсів досягати вищих результатів.

Ініціативи. Надавати швидкий доступ до релевантної інформації через відкритий доступ до найбільш запитуваної частини друкованої колекції; електронної бібліотеки та архіву, системи пошуку в електронних ресурсах власної генерації (е-каталог, е-бібліотека, е-архів); налагодити віддалений авторизований доступ до передплачених баз даних.

Показники досягнення цілі. Щорічне підвищення рівня задоволеності користувачів актуальністю інформаційних ресурсів у Бібліотеці. Збільшення середньомісячної кількості користувачів протягом року. Збільшення середньомісячної кількості завантажених повнотекстових документів із наукових е-ресурсів протягом року. Щорічне збільшення обертаності фонду (книговидача/кількість фонду).

Напрям 2. Комфортне фізичне середовище.

У Бібліотеці кожен знайде зручне місце, щоб самотійно чи з колегами підготуватися до занять, попрацювати над новим проектом, підготувати статтю до наукового журналу чи виступ на конференцію, зустрітися з викладачем або науковим керівником, поспілкуватися з друзями або відпочити. У Бібліотеці створюються комфортні фізичні та психологічні умови не лише для користувачів, а й для працівників Бібліотеки.

Ініціативи. Розширити та оновити електро- і комп'ютерні мережі із мінімізуванням енерговитрат для створення комфортних умов перебування у приміщенні бібліотеки. Провести оновлення дизайну приміщень бібліотеки відповідно до сучасних потреб користувачів.

Показники досягнення цілі. Підвищення рівня фізичного комфорту користувачів у Бібліотеці. Підвищення рівня психологічного комфорту користувачів у Бібліотеці. Збільшення середньомісячної кількості відвідувань Бібліотеки (фізична присутність). Щорічний приріст комфортних зон для користувачів із оновленим дизайном та обладнанням.

Напрям 3. Комфортне віртуальне середовище.

Через інтенсивний розвиток інформаційних технологій Бібліотеці необхідно пропонувати користувачам свої послуги та сервіси дистанційно без часових та просторових обмежень, у комфортному для них режимі, із застосуванням сучасних технологічних інструментів.

Ініціативи. Розширити зону покриття та посилити сигнал Wi-Fi для покращення доступу користувачів до Інтернету. Забезпечити використання ліцензійного програмного забезпечення (операційні системи, прикладні програми, бази даних, системи безпеки) на всіх процесах та напрямках роботи Бібліотеки.

Показники досягнення цілі. Підвищення рівня комфортності користувачів у віртуальному середовищі Бібліотеки. Збільшення середньомісячної кількості

відвідувань веб-ресурсів Бібліотеки (веб-сайт, iRNUDPSU, електронна бібліотека). Збільшення середньомісячної кількості користувачів науковими е-ресурсами віддаленого доступу (передплатними та відкритого доступу).

Напрямок 4. Креативне культурно-просвітницьке середовище.

Бібліотека – місце, яке спонукає до творення нових ідей. Користувачам пропонуються ресурси та послуги не лише для навчання, викладання та дослідження, а й для спілкування та розвитку творчої особистості. У науково-популярних, культурно-просвітницьких, мистецьких заходах та проектах Бібліотеки мистецтво поєднується з наукою, філософія з професійними знаннями, що дає поштовх до нових ідей, нових звершень.

Ініціативи. Сприяти та підтримувати культурно-просвітницькі ініціативи користувачів. Розвивати спільні з партнерами та користувачами культурно-просвітницькі програми та проекти.

Показники досягнення цілі. Щорічне збільшення кількості культурно-просвітницьких ініціатив, програм та проектів користувачів, підтриманих Бібліотекою. Щорічне збільшення кількості культурно-просвітницьких заходів, організованих Бібліотекою.

Успішність роботи бібліотеки визначається рівнем її затребуваності.